

1

30 / 1982

***Slovenský
národopis***

Na obálke: 1. strana: Ján Kulich. Lúčnica. Hydronárium, Ø 21,5 cm, 1972. Foto J. Nový
4. strana: Ján Kulich, Polomka. Zvarované železo, v. 71,5 cm, 1967. Foto J. Nový.
V obrazovej prílohe reprodukcie diel národného umelca Jána Kulicha. Obr. č. 1—37 foto J. Nový, č. 38 foto J. Kulich. Kresbové motívy v texte sú prevzaté z publikácie: Petránsky, E.: Ján Kulich. Kresby. Bratislava 1979. Reprodukovala H. Bakaljarová

HLAVNÁ REDAKTORKA
Božena Filová

VÝKONNÁ REDAKTORKA
Viera Gašparíková

REDAKČNÁ RADA
Ján Botík, Soňa Burlasová, Václav Frolec, Emilia Horváthová, Soňa Kovačevičová, Igor Krištek, Milan Leščák, Ján Michálek, Ján Mjartan, Štefan Mruškovič, Viera Nosáľová, Adam Pranda, Antonín Robek

1

30 / 1982

***Slovenský
národopis***

ČASOPIS SLOVENSKEJ AKADÉMIE VIED

VEDA

VYDAVATELSTVO SLOVENSKEJ AKADÉMIE VIED

BRATISLAVA

V prezentovanom čísle Slovenského národopisu sú online sprístupnené iba publikácie pracovníkov Ústavu etnológie SAV (v obsahu farebne odlišené).

Ostatné práce, na ktoré ÚEt SAV nemá licenčné zmluvy, sú vynechané.

Slovenský národopis je evidovaný v nasledujúcich databázach

www.ebsco.com

www.cejsh.icm.edu.pl

www.cceol.de

www.mla.org

www.ulrichsweb.com

www.willingspress.com

Impaktovaná databáza European Science Foundation (ESF)
European Reference Index for the Humanities (ERIH): www.esf.org

OBSAH

ŠTÚDIE

- Milan Leščák: Včleňovanie progresívnych tradícií ľudovej kultúry do systému socialistickej kultúry a života pracujúcich 6
- Václav Frolec: Socialistická vesnice — místo a význam tradic ve způsobu života a kultuře pracujících 17
- Ján Botík: Spoločné a špecifické črty v ľudovej kultúre krajín karpatsko-balkánskeho regiónu 40
- Emília Horváthová: K teoretickým aspektom problematiky tradície . . . 45
- Ester Plicková: Život a kultúra ľudu — zdroj socialistickeho výtvarného umenia. Tvorba Jána Kulicha 60

MATERIÁL Y

- Ema Marková: Výroba halenového súkna 71
- Dominik Choluj: Tradičné spôsoby označovania vlastníctva na Kysuciach 89

DISKUSIA

- Ján Doruľa: Význam Slovenských povestí pre výskum slovenskej lexiky 92

ROZHLADY

- Životné jubileum doc. PhDr. Antonína Robka, CSc. (Emília Horváthová) 98
- Mária Dzubáková päťdesiatročná (Ján Michálek) 100
- Jubileum PhDr. Viery Valentovej, CSc. (Viera Nosálová) 102
- K životnému jubileu Alice a Oskára Elschekovcov (Ladislav Burlas) . . 104
- VIII. riadne valné zhromaždenie Slovenskej národopisnej spoločnosti pri SAV (Peter Salner) 110
- Poznámky k slovenskému vydaniu gruzínskych ľudových rozprávok (Viera Gašparíková) 112
- Výstup etnografov na Kriváň na počesť Andreja Kmeťa (Arne B. Mann) . . 115
- Moskevská zasadání MKKKB (Václav Frolec) 117
- Konferencia o interetnických súvislostiach ľudovej architektúry v oblasti československých Karpát (Ján Botík) 118
- Etnografický výskum Ukrajincov na východnom Slovensku (Ján Podolák) 120
- Konferencia Prínos výskumu k leninskému riešeniu postavenia ženy a rodiny (Dušan Ratica) 124
- Seminár o kultúre Čičmian (Milan Chlebaná) 127

Smery a tendencie kultúrneho vývoja v modernej spoločnosti (Dušan Ratica) 128

RECENZIE A REFERÁTY

Stará dělnická Praha (Peter Salner) 133
 M. Beranová: Zemědělství starých Slovanů (Peter Slavkovský) 135
 F. Bielik a kol.: Slováci vo svete (Arne B. Mann) 136
 S. Dillnbergerová: Dotazník na výskum spôsobov a zvykov pri jedení a stolovaní; M. Paríková: Návod na etnografický výskum transportu a dopravy (Rastislava Stoličná) 138
 Slovensko ľudsko izročilo — Pregled etnologije Slovencev (Richard Jeřábek) 139
 J. Manga: Palócföld (Magdaléna Paríková) 141
 Čistov, V. Kirill: Russkije skaziteli Karelii (Viera Gašparíková) 143
 Gusev, E. Viktor: Istoki russkogo narodnogo teatra; Gusev, E. Viktor: Russkij folklorijnyj teatr XVIII. — načala XX. veka (Martin Slivka) 144
 Z. Ujváry: Népszokás és népköltészet (Marta Sigmundová) 146
 E. Tárkány Szűcs: Magyar jogi népszokások (Soňa Švecová) 148
 L. Szabó: A magyar rokonsági rendszer (Marta Sigmundová) 149
 K. Jung: Az ember élet fordulói (Marta Sigmundová) 150
 L. Kósa: Rozmaringkoszorú (Izabela Danterová) 151
 U. Bentzien: Bauernarbeit im Feudalismus (Ema Drábiková) 152
 H. Plaul: Landarbeiterleben im 19. Jahrhundert (Ema Drábiková) 156
 Folklore Schweiz (Peter Salner) 159

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Милан Дешчак: Включение прогрессивных традиций народной культуры в систему социалистической культуры и в быт трудящихся 6
 Вацлав Фролец: Социалистическая деревня — место и значение традиций в быту и культуре трудящихся 17
 Ян Ботик: Общие и специфические чер-

ты в народной культуре стран карпато-балканского региона 40
 Эмилия Хорватова: К теоретическим аспектам проблематики традиции 45
 Эстер Плицкова: Жизнь и культура народа — источник социалистического изобразительного искусства. Творчество Яна Кулиха 60

МАТЕРИАЛЫ

Эма Маркова: Производство сермяжного сукна 71
 Доминик Холуй: Традиционные способы обозначения собственности на Кисуцах 89

ДИСКУССИЯ

Ян Доруля: Значение „Словацких сказок“ для исследования словацкой лексики 92

ОБЗОРЫ

Юбилей доцента д-ра Антонина Робека, канд. наук (Эмилия Хорватова) Марии Дзубаковой — 50 лет (Ян Михалек) 98
 Юбилей д-ра Веры Валентовой, канд. наук (Вера Носалёва) 102
 К юбилею в жизни Алицы и Оскара Элшек (Ладислав Бурлас) 104
 VIII очередная генеральная ассамблея Словацкого этнографического общества при САН (Петер Салнер) 110
 Примечания к словацкому изданию грузинских народных сказок (Вера Гаšпарикова) 112
 Восхождение этнографов на Кривань в честь Андрея Кметя (Арне Б. Манн) 115
 Московское заседание МКККБ (Вацлав Фролец) 117
 Конференция по интерэтническим взаимосвязям народного зодчества в области чехословацких Карпат (Ян Ботик) 118
 Этнографическое исследование украинцев в Восточной Словакии (Ян Подолак) 120
 Конференция „Вклад исследований в ленинское решение положения женщины и семьи“ (Душан Ратича) 124
 Семинар по культуре Чичман (Милан Хлебана) 127
 Направления и тенденции развития культуры в современном обществе (Душан Ратича) 128

РЕЦЕНЗИИ И РЕФЕРАТЫ

INHALT

STUDIEN

- Milan Leščák: Eingliederung der progressiven Volkskulturtraditionen ins System der sozialistischen Kultur und ins Leben der Werktätigen . . . 6
- Václav Frolec: Das sozialistische Dorf — Platz und Bedeutung der Traditionen im Lebensstil und in der Kultur der Werktätigen . . . 17
- Ján Botík: Gemeinsame und spezifische Linien in der Volkskultur der karpato-balkanischen Länder . . . 40
- Emília Horváthová: Zu den theoretischen Aspekten der Problematik der Tradition . . . 45
- Ester Plicková: Das Leben und die Kultur des Volkes — die Quelle der sozialistischen bildenden Kunst. Ján Kulich's Schöpfung . . . 60

MATERIALIEN

- Ema Marková: Dei Kitteltucherzeugung . . . 71
- Dominik Choluj: Traditionelle Arten von Eigentumsgekeennzeichen in der Kysuce-Region . . . 89

DISKUSSION

- Ján Doruľa: Die Bedeutung der Slowakischen Sagen für die Forschung der slowakischen Lexik . . . 92

RUNDSCHAU

- Lebensjubiläum des Doz. PhDr. Antonín Robek, CSc. (Emília Horváthová) . . . 98
- Mária Dzubáková 50 Jahre alt (Ján Michálek) . . . 100
- Jubiläum der PhDr. Viera Valentová, CSc. (Viera Nosáľová) . . . 102
- Zum Lebensjubiläum des Ehepaares Alica und Oskár Elschek (Ladislav Burlas) . . . 104
- VIII. ordentliche Generalversammlung der Slowakischen Ethnographischen Gesellschaft bei Slowakischen Akademie der Wissenschaften (Peter Salner) . . . 110
- Bemerkungen zur slowakischen Ausgabe der grusinischen Volksmärchen (Viera Gašparíková) . . . 112
- Aufstieg der Ethnographen auf den Berg Kriváň zu Ehren von Andrej Kmef (Arne B. Mann) . . . 115

- Tagungen der IKKKB in Moskau (Václav Frolec) . . . 117
- Konferenz über interethnische Zusammenhänge der volkstümlichen Architektur im Gebiet der tschechoslowakischen Karpaten (Ján Botík) . . 118
- Ethnographische Erforschung der Ukrainer in der Ostslowakei (Ján Podolák) . . . 120
- Konferenz „Beitrag der Erforschung zur leninischen Lösung der Lage der Frau und der Familie“ (Dušan Ratica) . 124
- Seminar über die Kultur des Dorfes Čičmany (Milan Chlebana) . . 127
- Richtungen und Tendenzen der Kulturentwicklung in der modernen Gesellschaft (Dušan Ratica) . . . 128

BÜCHERBESPRECHUNGEN REFERATE

CONTENS

ARTICLES

- Milan Leščák: The Incorporation of Progressive Folk Culture Traditions into the System of Socialist Culture and into the Life of Workers . . . 6
- Václav Frolec: The Socialist Village — Place and Importance of Traditions in the Way of Life and in the Culture of Workers . . . 17
- Ján Botík: Common and Specific Factors of the Folk Culture in the Countries of Carpathian Mountains and Balcan Region . . . 40
- Emília Horváthová: Theoretic Aspects of Tradition Problems . . . 45
- Ester Plicková: Life and Culture of the People — the Source of the Socialist Creative Art. The Creation of Ján Kulich . . . 60

VARIOUS MATERIAL

- Ema Marková: The Production of the Cape Cloth . . . 71
- Dominik Choluj: Traditional Ways of Marking Private Property in the Region of Kysuce . . . 89

DISCUSSION

- Ján Doruľa: The Importance of Slovak Tales for the Research of Slovak Vocabulary . . . 92

COMMENTARY

The Life Jubilee of Doc. PhDr. Antonín Robek, CSc. (Emília Horváthová) 98

Mária Dzubáková is 50 Years Old (Ján Michálek) 100

The Jubilee of PhDr. Viera Valentová, CSc. (Viera Nosálová) 102

The Life Jubilee of Mr. and Mrs. Oskár Elschek (Ladislav Burlas) 104

The VIIIth Orderly General Meeting of the Slovak Ethnographic Society Attached to the Slovak Academy of Sciences (Peter Salner) 110

Notes on the Slovak Edition of Georgian Folk Tales (Viera Gašparíková) 112

The Ascent of Ethnographers on the Mountain Kriváň in Honour of Andrej Kmeť (Arne B. Mann) 115

Sittings of the MKKKB in Moscow (Václav Frolec) 117

The Conference of Interethnicall Coherences of the Folk Architecture in the Region of Czechoslovak Carpathian Mountains (Ján Botík) 118

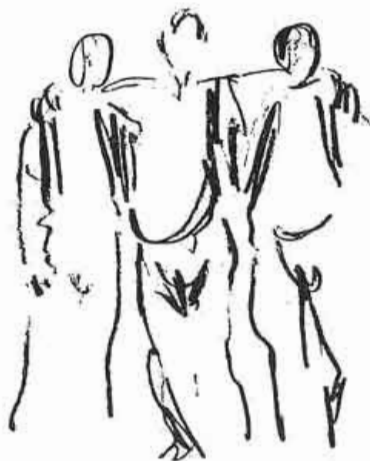
The Ethnographic Research of the Ukrainians in Eastern Slovakia (Ján Podolák) 120

The Conference „Contribution of the Research to the Leninian Solution of the Woman's and Family's Position“ (Dušan Ratica) 124

The Seminar About the Culture of Čičmany (Milan Chlebana) 127

Tendencies of the Cultural Development in the Modern Society (Dušan Ratica) 128

BOOKREVIEWS AND REPORTS

SPOLOČNÉ A ŠPECIFICKÉ ČRTY V LUDOVEJ KULTÚRE KRAJÍN KARPÁT A BALKÁNU

Projekt čiastkovej úlohy VIII-8-3/3 Štátneho plánu základného
výskumu na roky 1981–1985

JÁN BOTÍK

Národopisný ústav SAV, Bratislava

V rámci hlavnej úlohy Štátneho plánu základného výskumu na obdobie 7. päťročnice VIII—8—3 „Ludová kultúra v etape výstavby rozvinutej socialistickej spoločnosti — miesto a význam tradícií“ je zahrnutá aj čiastková úloha VIII—8—3/3 „Všeobecné a špecifické črty v ľudovej kultúre krajín Karpát a Balkánu“. V období 7. päťročnice sa realizácia tejto čiastkovej úlohy skoncentruje na prípravu syntetizujúcich prác o vybraných javoch ľudovej kultúry karpatsko-balkánskeho areálu. Hlavným zámerom úlohy je spracovať problematiku všeobecných a špecifických črt najvýraznejších komponentov tradičnej ľudovej kultúry národov, žijúcich v priestranstve Karpát a Balkánu. Východiskom a zároveň aj predpokladom úspešnej realizácie takto koncipovanej úlohy sú nasledovné skutočnosti:

— V predchádzajúcom období bola výskumom zhromaždená dostatočná suma faktografických poznatkov a rozpracovaný bol aj celý rad čiastkových teoretických problémov viacerých zložiek tradičnej ľudovej kultúry v zainteresovaných krajinách karpatsko-balkánskeho priestranstva, čo umožňuje prikročiť k sumarizácii a zovšeobecneniu existu-

júcich poznatkov vo forme komparatívneho štúdia a syntetizujúcich prác.

— V predchádzajúcom období sa v dostatočnej miere rozvinula mnohostranná spolupráca etnografických a folkloristických inštitúcií európskych socialistických krajín, najmä zásluhou organizačnej a koordinačnej činnosti *Medzinárodnej komisie pre štúdium ľudovej kultúry v oblasti Karpát a Balkánu* (MKKKB), čo umožňuje prejsť od konfrontácie výsledkov karpatologického a balkanologického štúdia ľudovej kultúry k realizácii medzinárodne integrovaných vedeckovýskumných programov.

TEORETICKÉ PROBLÉMY ÚLOHY

Komparatívne štúdium ľudovej kultúry v širších priestorových dimenziách, presahujúce hranice jednotlivých etnických spoločenstiev i hranice súčasných štátnych útvarov, je nevyhnutným predpokladom pre ozrejenie všeobecnejších zákonitostí i početných zvláštností vo vývine ľudovej kultúry. Cieľom súčasného karpatologického a balkanologického štúdia je zhrnúť existujúce poznatky a z marxistických metodologických pozícií spracovať syntetizujúci obraz o všeobecných a špecifických

kých črtách v ľudovej kultúre karpatsko-balkánskeho areálu. Pri takomto koncepčnom zameraní realizácia úlohy poskytuje možnosť riešenia celého radu problémov dôležitých pre etnografiu a folkloristiku:

- Objasniť genézu, vývinové tendencie a súčasný stav ľudových kultúr jednotlivých národov v ich tradičných formách a zároveň poukázať na príčiny vzniku, pretrvávania, rozmanitej transformácie i zániku týchto kultúrnych prejavov.
- Zistiť priestorové rozšírenie rozmanitých prejavov ľudovej kultúry a na základe toho vytvoriť obraz o kultúrnom spoločenstve a diferenciacii ľudovej kultúry národov karpatsko-balkánskeho priestranstva.
- Odhaliť vplyv prírodných, hospodárskych, sociálnych, kultúrnych a ďalších činiteľov na formy ľudovej kultúry národov v jednotlivých častiach karpatsko-balkánskej oblasti.
- Ozrejmiť podstatu, základné faktory a mechanizmus fungovania medzietnických súvzťažností v ľudovej kultúre národov karpatsko-balkánskej oblasti, pričom hlavná pozornosť sa sústreďí na vzťahy medzislovanské, slovansko-maďarské, slovansko-rumunské, slovansko-nemecké a slovansko-turecké.
- Objasniť všeobecné a špecifické črty v ľudovej kultúre národov karpatsko-balkánskeho regiónu a určiť jej miesto a význam v širšom európskom, prípadne aj inom kontexte.
- Realizácia úlohy predpokladá uplatnenie interdisciplinárneho prístupu k riešeným problémom. To znamená, že pri karpatologickom a balkanologickom štúdiu jednotlivých javov ľudovej kultúry budú zúžitkované faktografické, teoretické a metodické poznatky viacerých spoločenskovedných i niektorých prírodovedných disciplín, ku ktorým dospela pred-

všetkým etnografia, folkloristika, historiografia, archeológia, jazykoveda, literárna veda, antropogeografia a sídelná geografia v jednotlivých krajinách.

TEMATICKÁ ŠTRUKTÚRA ÚLOHY

Úloha sa bude riešiť formou realizácie čiastkových projektov syntetizujúcich prác o najvýraznejších prejavoch ľudovej kultúry v karpatsko-balkánskom priestranstve. Doteraz boli vypracované návrhy projektov syntetizujúcich prác medzinárodných autorských kolektívov: a) *o ľudovej architektúre*; b) *o pastierstve*; c) *o folklóre so zbojníckou tematikou v Karpatoch a na Balkáne*¹, ktoré boli publikované v časopise Slovenský národopis 26, 1978, s. 347—350; 27, 1979, s. 569—573 a v ruskej a nemeckej verzii boli uverejnené aj v informatívnom bulletine Carpatobalcanica VIII., 1978, a IX., 1979. Všetky tri uvedené návrhy projektov syntetizujúcich prác boli medzinárodne oponované, na základe pripomienok spresnené a na zasadnutí medzinárodného predsedníctva MKKKB v Mogilanoch pri Krakove v roku 1979 schválené k realizácii.

Pri príležitosti medzinárodnej konferencie MKKKB v Smoleniciach v roku 1980 bol prednesený návrh projektu syntetizujúceho diela *o Ľudových piesňach a ľudových hudobných kultúrach Karpát a Balkánu*, ktorý bol odovzdaný na uverejnenie a doporučený k realizácii. Medzinárodné predsedníctvo MKKKB na svojom zasadnutí v Smoleniciach v roku 1980 zároveň doporučilo pripraviť v najbližšom období návrh projektu syntetizujúcej práce *o chotárných sídlach v Karpatoch a na Balkáne* a návrh projektu syntetizujúcej práce *o výročných obyčajoch v Karpatoch a na Balkáne*.

Vychádzajúc z doterajšieho stavu faktografických poznatkov o jednotlivých zložkách ľudovej kultúry v Karpatoch a na Balkáne, z rozpracovanosti

koncepčných, teoretických a metodologických problémov štúdia, ako aj z organizačného zabezpečenia medzinárodnej spolupráce, sa v období rokov 1981—1985 počíta s dokončením autorského spracovania štyroch syntetizujúcich prác, venovaných problematike: a) ľudovej architektúry, b) pastierstva; c) folklóru so zbojníckou tematikou; d) piesňovému a hudobnému folklóru v Karpatoch a na Balkáne.

KOORDINÁCIA, ZODPOVEDNÍ RIEŠITELIA A RIEŠITELSKÉ PRACOVISKÁ ÚLOHY

Čiastková úloha Štátneho plánu základného výskumu VIII—8—3/3 „Všeobecné a špecifické črty v ľudovej kultúre krajín Karpát a Balkánu“ sa bude realizovať ako československy i medzinárodne integrovaná výskumná úloha. Jej medzinárodným koordináčnym orgánom je Medzinárodná komisia pre štúdium ľudovej kultúry v oblasti Karpát a Balkánu (MKKKB) a hlavným koordináčnym pracoviskom Národopisný ústav SAV ako sídlo medzinárodného sekretariátu MKKKB. Hlavným vedeckým sekretárom MKKKB je doc. PhDr. Václav Frolec, CSc. Zodpovedným riešiteľom čiastkovej úlohy v rámci Štátneho plánu základného výskumu je PhDr. Ján Botík, CSc, ktorý zodpovedá i za domácu československú koordináciu problematiky.

Na realizácii projektov a príprave syntetizujúcich prác sa budú podieľať medzinárodné autorské kolektívy, zložené z predstaviteľov vedeckých inštitúcií členských krajín MKKKB (Bulharsko, Československo, Juhoslávia, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Sovietsky zväz). Gestormi a medzinárodnými koordinátormi jednotlivých syntetických prác sú určené národné sekcie MKKKB a konkrétne tie vedecké inštitúcie členských krajín MKKKB, ktoré boli poverené i publikačným sprístupnením daných syntetizujúcich prác.

A. LUDOVÁ ARCHITEKTÚRA V KARPATOCH A NA BALKÁNE

Gestorom a medzinárodným koordinátorom realizácie tohto syntetizujúceho diela budú Československá sekcia MKKKB a Národopisný ústav SAV. Vedúcim medzinárodného autorského kolektívu tohto diela a zodpovedným riešiteľom tejto témy čiastkovej úlohy v rámci ŠPZV je doc. dr. Václav Frolec, CSc. Riešiteľskými pracoviskami a spoluriešiteľmi z Československa v rámci ŠPZV budú Národopisný ústav SAV (dr. J. Botík, CSc.) a Katedra histórie a etnografie Filozofickej fakulty UJEP v Brne (doc. dr. V. Frolec, CSc).

B. PASTIERSTVO V KARPATOCH A NA BALKÁNE

Gestorom a medzinárodným koordinátorom realizácie tohto syntetizujúceho diela budú Poľská sekcia MKKKB a Katedra etnografie Univerzity v Lódži. Vedúcou medzinárodného autorského kolektívu je doc. dr. Bronislawa Kopczyńska-Jaworska. Riešiteľskými pracoviskami a spoluriešiteľmi z Československa v rámci ŠPZV budú Kabinet etnológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave (doc. dr. J. Podolák, CSc.) a Valašské muzeum v Rožnově pod Radhoštěm (dr. J. Štika, CSc.).

C. FOLKLÓRNA TVORBA SO ZBOJNÍCKO-HAJDUCKOU TEMATIKOU V KARPATOCH A NA BALKÁNE

Gestorom a medzinárodným koordinátorom realizácie tohto syntetizujúceho diela budú Sovietska sekcia MKKKB a Institut etnografie AN SSSR v Moskve. Vedúcim medzinárodného autorského kolektívu je Boris Nikolajevič Putilov, DrSc. Riešiteľskými pracoviskami a spoluriešiteľmi z Československa v rámci ŠPZV budú Národopisný ústav SAV (dr. V. Gašparíková, CSc.), Ústav pro etnografiu a folkloristiku ČSAV v Brne (dr. M. Šrámková, CSc.) a Ústav české

literatury ČSAV v Brne (doc. dr. O. Sirovátka, CSc.).

D. LUDOVÉ PIESNE A LUDOVÉ
HUDOBNÉ KULTÚRY KARPÁT
A BALKÁNU

Gestorom a medzinárodným koordinátorom realizácie tohto syntetizujúceho diela budú Československá sekcia MKKKB a Umenovedný ústav SAV. Vedúcim medzinárodného autorského kolektívu tohto diela a zodpovedným riešiteľom tejto témy čiastkovej úlohy je dr. Oskár Elschek, CSc. Riešiteľskými pracoviskami a spoluriešiteľmi z Československa budú v rámci ŠPZV Umenovedný ústav SAV (dr. O. Elschek, CSc., dr. A. Elscheková, CSc.), Národopisný ústav SAV (dr. S. Burlasová, CSc.) a Katedra histórie a etnografie Filozofickej fakulty UJEP v Brne (doc. dr. D. Holý, CSc.).

KONTRLOVATELNÉ ETAPY
ÚLOHY

1981 — Autorské spracovanie československej časti a redakčné spracovanie medzinárodnej bibliografie k problematike pripravovaných syntetizujúcich prác, ktorá bude postupne vychádzať v rámci edície *Bibliographia carpatobalcanica — ethnographia*.

— Vydanie publikácie československého autorského kolektívu „Ludová stavebná kultúra v československých Karpatoch“ ako podkladu pre syntetizujúcu prácu medzinárodného autorského kolektívu „Ludová architektúra v Karpatoch a na Balkáne“.

— Redakčné spracovanie publikácie J. Podoláka „Tradičné ovčiarstvo na Slovensku“ ako podkladu pre syntetizujúcu prácu medzinárodného autorského

kolektívu „Pastierstvo v Karpatoch a na Balkáne“.

1983 — Autorské a redakčné spracovanie súboru štúdií československého autorského kolektívu „Folklór so zbojníckou tematikou na území Československa“ ako podkladu pre syntetizujúcu prácu medzinárodného autorského kolektívu „Zbojnícko-hajducký folklór v Karpatoch a na Balkáne“.

— Autorské spracovanie súboru štúdií československého autorského kolektívu k problematike „Ludové piesne a ľudová hudobná kultúra v oblasti československých Karpát“ ako podkladu pre syntetizujúcu prácu medzinárodného autorského kolektívu „Ludové piesne a ľudové hudobné kultúry Karpát a Balkánu“.

1985 — Spracovanie syntetizujúceho diela medzinárodného autorského kolektívu „Ludová architektúra v Karpatoch a na Balkáne“.

— Spracovanie syntetizujúceho diela medzinárodného autorského kolektívu „Pastierstvo v Karpatoch a na Balkáne“.

— Spracovanie syntetizujúceho diela medzinárodného autorského kolektívu „Folklór so zbojnícko-hajduckou tematikou v Karpatoch a na Balkáne“.

— Spracovanie syntetizujúceho diela medzinárodného autorského kolektívu „Ludové piesne a ľudové hudobné kultúry Karpát a Balkánu“.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA NA
ÚLOHE

Predpokladom úspešnej realizácie tejto čiastkovej úlohy, ktorá má charakter medzinárodne integrovaného vedeckovýskumného programu, je mnohostranná medzinárodná spolupráca európ-

ských socialistických krajín, zainteresovaných na jej riešení. Preto realizácia tejto úlohy bola zahrnutá do „Dlhodobého programu mnohostrannej spolupráce vedeckých inštitúcií socialistických krajín v oblasti spoločenských vied na roky 1981—1985“, v ktorom figuruje ako Cieľový projekt pod číslom 23 a pod názvom „Všeobecné a špecifické črty v ľudovej kultúre krajín kar-

patsko-balkánskeho regiónu“. Táto skutočnosť je nepochybne prejavom uznania doterajšej vedeckovýskumnej aktivity na úseku karpatologického a balkanologického štúdia, i prejavom ocenenia dvadsaťročných výsledkov organizačnej a koordinačnej činnosti MKKKB pri rozvíjaní rôznych foriem medzinárodnej spolupráce na úseku etnografickej a folkloristickej vedy.

ОБЩИЕ И СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ЧЕРТЫ В НАРОДНОЙ КУЛЬТУРЕ СТРАН КАРПАТО-БАЛКАНСКОГО РЕГИОНА

Резюме

В период 7-й пятилетки (1981—1985 гг.) реализация частичного задания государственного плана фундаментальных исследований VIII-8-3/3 „Общие и специфические черты в народной культуре стран карпато-балканского региона“ будет сосредоточена на подготовку синтезирующих работ о народном зодчестве, пастушестве, фольклоре с разбойничьей тематикой и на песенном и музыкальном фольклоре в Карпатах и на Балканах. Упомянутые работы будут разрабатываться международными авторскими коллективами, составленными из представителей этнографических учреж-

дений стран-членов МКККБ (НРБ, ВНР, ПНР, СРР, СССР, СФРЮ и ЧССР), на основе проектов, которые были опубликованы в журнале „Словенски народопис“ (1978, 1979 гг.) на русском и немецком языке и в информационном бюллетене „Карпатобалканика“ VIII, 1978 и IX, 1979. Цель этих проектов состояла в обобщении существующих сведений и в разработке с позиций марксизма-ленинизма синтетической картины общих и специфических черт избранных явлений народной культуры карпато-балканского ареала.

GEMEINSAME UND SPEZIFISCHE LINIEN IN DER VOLKSKULTUR DER KARPATO-BALKANISCHEN LÄNDER

Zusammenfassung

Im Zeitraum des 1. Fünfjahrplans (1981—1985) konzentriert sich die Realisierung der Teilaufgabe des Staatsplanes der Grundlagenforschung VIII-8-3/3 Gemeinsame und spezifische Linien in der Volkskultur der karpato-balkanischen Länder auf die Vorbereitung der synthetisierenden Arbeiten über die Volksarchitektur, das Hirtenwesen, die Folklore mit Räuberthematik und über die Lied- und Musikfolklore in den Karpaten und auf dem Balkan. Die erwähnten Arbeiten übernehmen internationale Autorenkollektive, zusammengesetzt aus Vertretern der ethnographischen Institutionen der Mitgliederstaaten des IKKKB (VRB, ČSSR, VRU, VRP,

SRR, UdSSR), sie werden nach Projekten arbeiten, die in der Zeitschrift „SLOVENSKÝ NÁRODOPIS“ (1978, 1979) in russischer und deutscher Version veröffentlicht worden waren und auch im informativen Bulletin Carpatobalcanica VIII, 1978 und IX, 1979 erschienen waren. Das Ziel dieser Projekte ist es, die existierenden Erkenntnisse zusammenzufassen und aus marxistischen methodologischen Positionen heraus ein synthetisierendes Bild über die allgemeinen und die spezifischen Züge ausgewählter Erscheinungen der Volkskultur des Karpaten-Balkan-Gebietes zu erarbeiten.

Slovenský národopis

Časopis Národopisného ústavu Slovenskej
akadémie vied

Ročník 30, 1982, číslo 1

Vychádza štyri razy do roka
Vydáva VEDA, vydavateľstvo Slovenskej
akadémie vied

Hlavná redaktorka
Čl. kor. SAV BOŽENA FILOVÁ

Výkonná redaktorka
PhDr. VIERA GAŠPARÍKOVÁ, CSc.

Tajomníčka redakcie
PhDr. Zora Vanovičová

Typografia: *Eva Kovačevičová*

Redakčná rada: PhDr. Ján Botík, CSc.,
PhDr. Soňa Burlasová, CSc., doc. PhDr.
Václav Frolec, CSc., doc. PhDr. Emília
Horváthová, CSc., PhDr. Soňa Kovačevičová,
CSc., PhDr. Igor Krištek, CSc., PhDr.
Milan Leščák, CSc., doc. PhDr. Ján Michálek,
CSc., PhDr. Ján Mjartan, DrSc., doc.
PhDr. Štefan Mruškovič, CSc., PhDr.
Viera Nosáľová, CSc., PhDr. Adam Pranda,
CSc., doc. PhDr. Antonín Robek, CSc.

Redakcia: 813 64 Bratislava, Klemensova 19
Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného
povstania, n. p., Martin

Jednotlivé číslo Kčs 20,—; celoročné pred-
platné Kčs 80,—

Rozširuje, objednávky a predplatné prijíma
PNS — ÚED, Bratislava ale aj každá
pošta a doručovateľ. Objednávky do za-
hraničia vybavuje PNS — Ústredná expe-
dícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6,
884 19 Bratislava.

© VEDA, vydavateľstvo Slovenskej aka-
adémie vied, 1982

СЛОВАЦКАЯ ЭТНОГРАФИЯ

Журнал Института этнографии Словацкой Ака-
демии Наук

Год издания 30, 1982, № 1

Издается четыре раза в год

«ВЕДА», издательство Словацкой Академии
Наук

Редакторы Д-р Божена Филова и Д-р Вера
Гаšпарикова

Адрес редакции: 813 64 Братислава, Клемен-
сова 19

SLOWAKISCHE VOLKSKUNDE

Zeitschrift des Ethnographischen Institutes
der Slowakischen Akademie der Wissen-
schaften

Jahrgang 30, 1982. Nr. 1. Erscheint viermal
im Jahre

Herausgegeben vom VEDA, Verlag der
Slowakischen Akademie der Wissen-
schaften

Redakteure PhDr. Božena Filová und
PhDr. Viera Gašpariková

Redaktion: 813 64 Bratislava, Klemenso-
va 19

SLOVAK ETHNOGRAPHY

Journal of the Ethnographic Institute of
the Slovak Academy of Sciences

Volume 30, 1982, No. 1

Published quarterly by VEDA, the Pub-
lishing House of the Slovak Academy of
Sciences.

Managing Editors PhDr. Božena Filová
and PhDr. Viera Gašpariková

Editor: 813 64 Bratislava, Klemensova 19

L'ETHNOGRAPHIE SLOVAQUE

Revue de l'Institut d'Ethnographie de
l'Académie slovaque des sciences

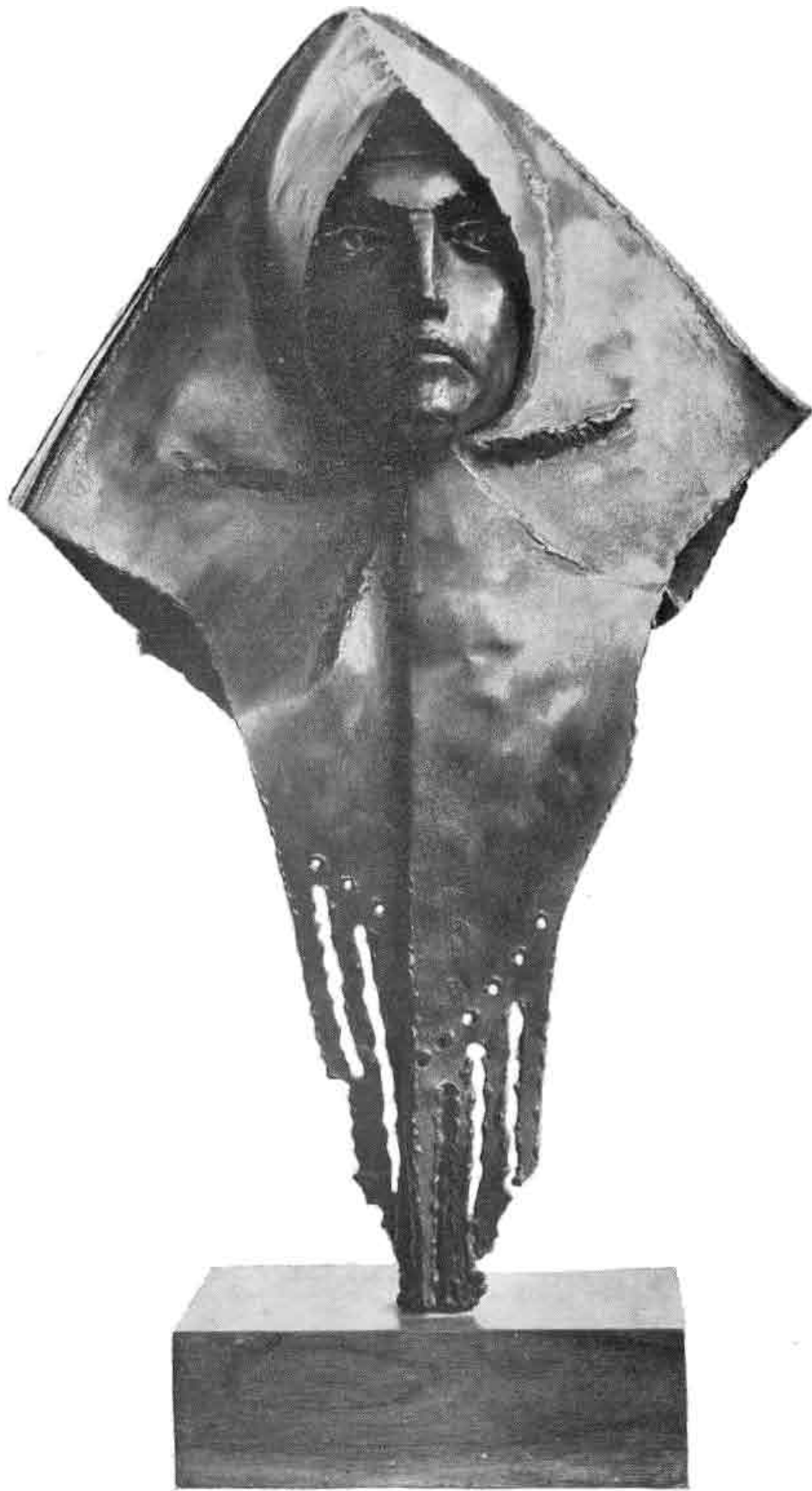
Anné 30, 1982, No. 1

Parait quatre fois par an, Editions de VE-
DA, maison d'édition de l'Académie slova-
que des sciences

Rédacteurs: PhDr. Božena Filová et
PhDr. Viera Gašpariková

Rédaction: 813 64 Bratislava, Klemensova
19

Distributed in the socialist countries by
SLOVART Ltd., Leningradská 11, Brati-
slava, Czechoslovakia, Distributed in West
Germany and West Berlin by KUBON
UND SAGNER, D-8000 München 34, Post-
fach 68, Bundesrepublik Deutschland. For
all other countries, distribution rights are
held by JOHN BENJAMINS, B. V., Peri-
odical Trade, Amsteldijk 44, 1007 HA
Amsterdam HOLLAND

Index 49616